

Metams 8 r., pusmečiui 4 r.
20 k., 3 mėnesiams 2 r. 20
kap., 1 mėnesiui 70 k.

UŽSIENIŠKŲ
Metams 11 r., 3 mėnesiams
8 r. 40 k., 3 mėnesiams
(pusmečiui) 5 r. 75 k.; 3
mėnesiams 2 r. 90 k.; 1
mėnesiui 1 rub.

SKELBIMAI:
Peltis eilė (4 skiltys prie
teksto) 90 k., po teksto 40 k.

Lietuvių Balsas

Darai ieškantiems: eilė
15k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 15 k.

REDAKCIJOS
I. ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Sapery g-le.
n. 9. b. 9. Telef. 286-46.
REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. diena
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
10 kap.

Metai III.

Petrapilis, 1917 m. gegužės 25 d.

N° 36 (165).

Petrapilis, gegužės 25 d.

Ką parodė rinkimai Seiman Petrapilyje?

Rinkimai gegužės 21 d. Petrapilyje daug kuo yra įdomūs. Išrinkta apie 15 atstovų. Kol kas dar neturim tikrų žinių, kiek buvo rinkėjų, bet vis tik skaičius jų permažas, gal apie kokius 3 tūkstančius. Priminus, kad balsavime dalyvavo ir moters, kad jaunimas nuo 18 metų galėjo balsuoti, turime pripažinti rinkimuose dalyvavusiųjų skaičių visai mažą. Tam kaltas rinkimų būdas, apie ką buvau rašęs pereiną kartą, bet kaltas tik iš dalies. Bet svarbiausia kaltė — mūsų nerangumas, organizacijos stoka. Geriausiai buvo suorganizuoti socialistai liaudininkai, pertat nenuostabu, kad daugumoje vietų jie laimėjo. Kiek stipriai jų suorganizuota, parodo tai, kad jie mokėjo atvesti į rinkimus ištisas šeimas: tėvas, motina, sūnus ir dukters balsavo kiti paskui kitą. Kad jie balsuodavo vienodai, parodo ir tasai dalykas, kad kartais vienas mėgindavo paduoti visų balsus ir tik paaiškinus, kad kiekvienas turi pats balsuoti, jis atiduodavo jiems korteles.

Pasirodė talentingi organizatoriai socialistai liaudininkai, betgi pasirodė Lietuvos reikalų supratimu stovį labai žemai. Jų vadovai lig šiol dar nežino, kam kviečiamas Rusijos lietuvių seimas. Kaip jie sakė, seimas „turės pasakyti, ko mūsų liaudis trokšta, ko nori“. Jis svarstys, ar reikalinga Lietuvai laisvė ir kaip ta laisvė įgytus. Nepergeros socialistai liaudininkai apie lietuvių nuomonę: lietuviai, mat, dar nežino, ar jiems reikalinga laisvė, ar ne, ir tik pagalvoję Seime išsiaiškina tai sau. Juk jeigu paklaustum laukinį žmogų, ar jis nori laisvės, jis negalvotų nė akimirkšnio ir pasakytų: „taip, noriu.“ Nesupratinimas, kam Seimas reikalingas, žymu ne tik jų atsišaukime, bet dar daugiaus jų kalbose. Man neteko išgirsti nė vienos jų kalbos, kur matytum, kad kalbėtojas žino, apie ką kalba. Kas blogiausia, nė vienas jų neparodė, kad būtų skaitęs kitų pakraipų laikraščius, kur šie klausimai nušviečiami. To viso vaisius — aklas siaurumas. Jiems nėra Lietuvos, o yra tik tie liaudis; kas ne liaudis, tai jos priešininkas, kurs turi būti išnaikintas. Kovos su šiuo priešininku visi ginklai geri: kalbose šmeižimas, rinkimuose prievarta. Veik iš visų rajonų praneša, kad buvę atsitikimų, kur varu buvo brukamos socialistų partijos kortelės.

Naudos Lietuvai ir tam dalykui, kuriam kviečiamas Seimas, iš panašių žmonių laukti negalime. Greičiau atvirkščiai, jie gali savo veikimu kenkti bendram veikimui. Vis dėlto pavojaus iš jų negali būti. Kad ir nežino lig šiol socialistai liaudininkai, „ar reikalinga Lietuvai laisvė“, bet gerokai pagalvoję supras, kad reikalinga, taigi nespriešins Lietuvos nepriklausomybei. O tai pats svarbiausias dalykas.

Socialistų liaudininkų veikimas mums nesimpatingas. Bet tam yra mūsų pačių kaltės. Jei jie turi įtakos tarp žmonių, tai todėl, kad kitos pažangiosios partijos nesiartino į liaudį. Neturėdama geresnių vadovų, liaudis seka tais, kurie ją kviečia su savim, žadėdami jai nebutų daiktų. Demagogų, vadinais žmonių suvadžiotojų, visada ir visur esti užtenkamai. Juo veikliaus turi dirbti kitos partijos, kad nedavus klaidinti liaudies. Jei mes pralaimėjome per šiuos rinkimus, tai mums pamoky-

mas, kurį ateityje turime sunaudoti. Suprantamas dalykas, kad tarp darbininkų visada turės daugiaus pasisekimo socialistų partijos. Tame nėra nieko nieko blogo. Bet jei mes eisim su apšvietimu į darbininkus, tai ir socialistai bus kur kas kultūringesni ir galės tapti ne griovimo, o pažangos gaivalu.

A. Valdemaras.

B. Perkūnelis.

Pagaliaus ir lietuviai sukruto.

Gal išreikštosios šiame straipsnyje mintys ir pasenusios bus, lig redakcijoje atsidurs, nes dabar visas kaleidoskopo greitumu keičiasi, bet vis tik ne pro šalį būtų jomis su tautiečiais pasidalinus. Mums lietuviams būtina reikla laikyties dėsno, joga mes tik tada laisvę įgytume, kada apie mus plačioji visuomenė ir žmonija žinos, nes kiekviena valdžia, kad ir liberaliausia, jina būtų, žiūri ir laikosi vien plačiosios visuomenės norų ir nuomonių... Šito dėsno laikydavosi mažas lietuvių skaičius, kuris dar ir prieš karą skleidė svetimačių spaudoje žinių apie savo tėvynę. Mūsų kraštinis kairysis sparnas, atpenč, net priešingas jam būdavo: kam, girdi, čia afišuoties... Gal pertat mes ir nesunaudojome tinkamai didžiojo karo nelaimių, kada mūsų šalis skersai išilgai visokiais būdais varginama yra, idant mus ir mūsų siekinius pažintų ne vien Rusijos visuomenė, bet ir plačiojo pasaulio tautos. Ne taip pasielgė tuo žygiu lenkai, latviai, armėnai ir kiti: jie, besiskirtumo srovių, svarbia valandą supratę, kelė visose križkelėse savo vargus ir norus, taigi ir laimėjo; sveikiname už tat juos širdingai, vardą ir laisvę sau kovojančius.

Tiesa, vieno kito ir lietuvių karo metu buvo mėginta ir Rusų laikraščius apie Lietuvą rašyti, bet, deja, jų straiptiniai nebūdavo tenais spausdinami dėl visokių užkulisinių intrigu mūsų priešininkų. Kodel taip, nežinau. Gal paaiškins kas, kas žino jų gilesnę priežastį.

Apie pasirodžiusius rusų spaudoje plepalus visokių Petrovų „et tutti quanti“, atradusių Šiaulių padangėse vien latvių, bergždžia būtų kalbėti... Ko norėti iš Petrovų, jeigu žymus kodekštas, karo metu skaitės Vilniuje lekcija apie dabartinį karą vien už serbus ir belgus gausiai ašaras liejo, nė žodžio neprasitardamas apie lietuvių, nemažiaus už anastautas nukentėjusius. Gal taip buvo, kaip dabar manoma, senajai valdžiai viešpataujant, kuri, daugelio mūsų pasipiktinimui ir širdgečiai, kurčia pasiliko į lietuvių „gintarinę deklaraciją“ ir lyg tičiomis, pradėjo karo, kinto lietuviams per veidą, neleidama jų kalbos vartoti busimose miestų valdybose Suvalkų gub. Priežastis aiški: lietuviai nežinomi plačiai visuomenei, gali būti naudojami savo tikslams. Visi mūsų kaimynai, del tosių priežasties, mūsų kraštą pasisavinti nori. Gal prie naujosios valdžios virs kitaip. Norėtusi tikėti į tą lygybę, vienybę, laisvę ir ginti nuo savęs atkakliai omenin stringančia minti: „credo quia absurdum est“. Juk ištis, abi koalicijai del imperijalistinių siekinių mirtiną karą tarp savęs varanti, gražu ir prakiltų obalsi savo vėliavon įsistatė: „už tautų laisvę“. Tik, deja, karo laimėi svyruojant matematikos tikrumu svyruoja ir anas obalsis. Atsiminkime, kas buvo kalbėta apie Adrijatikos pakraščio sla-

*) Tur būt Šingariovas.

vus, italams karan išpynus, ir daugelį, daugelį kitų atsitikimų; kas akylai karo bėgi sekė, tam daug čia kalbėti nėra ko. Be to nereikia užmiršti lengvatikams ir namų ūgio politikams, kas koalicijai aname obalse manoma — tai laisvė belgų, rumunų, ir kitų savistovių tautų, imperijalizmo milžinų į šį karą trauktų ir laisvės nustojusį; apie pabergtasias tautas dar ne kartą aiškiai nebuvo pasakyta. Ar daug kuo palengvino Indijos ir Irlandijos būvį laisvoji Anglija?... O Suomia kokiomis sąlygomis sulaukė gražinimo savo teisių? — trumpame straipsnyje visko juk neišdestytum...

Taigi dabar, laisvės metu, lietuviams būtina reikėtų užlyginti spragą tylėjimo apie save ir informuoti visuomenę apie Lietuvą nors per rusų spaudą. To reikėtų stverties mūsų plunksnos darbininkams. Neturint svetima kalba savo laikraščio, kaip tat yra pas armėnus ir kitus, reikėtų belsties ir rusų laikračių redakciją, ypatingai tikintiems tautų brolybe. Ši dalyką geriausiai atlikti galėtų Maskvos ir Petrapilio lietuviai, ten jau vietoje, jiems lengviaus su laikraštinkais susitarti, idant nors kartkartėmis apie mus būtų rašoma. Ištis, gal dabar nedrįs mums rusų laikraščiai atsakyti, ypatingai, kai dar toli prieš rusų revoliuciją Europos Vakarų spauda kur kas daugiaus ir rimčiau apie lietuvių rašė, negu rusų. Reikia tikėtis, kad dabar, nuėmus nuo užsienių laikračių cenzūros apynasrėlį, informuos mus plačiau dėl užsienių raštų apie Lietuvą, mūsų pp. igaliojiniai iš Kopenhagos ir Stokholmo. Žinios, norint jau pabaigoj pereinųjų metų apie mus ten pasirodžiusios, vis tik įdomios. Tad lauksime jų.

Ką tik gavęs du „Liet. Balso“ numeriu, nudžiugau, varydams nuo savęs juodas mintis. Ir kaip gi nesidžiaugti: taip ilgai tylėje, lietuviai pagalios viešai prabilo. Tiesa, dabar jau kalbama net apie moldavus ir kalmukus, tai ko gi lietuviams tylėti? Pavojus vėlybo lietuvių prabilimo negut tas gali būti, kad, svarstant Rusijos tautų klausimą, jie gali būti, žinomais tikslais, eilėje pastarųjų tautelių „diplomatų“ pastatyti. Tiek to, by tik, be peštynių, susidarė L. Tautos Taryba, įteikusi kunigai-kščiai Lvovui deklaraciją. Ar tat maža širdį džiugina? Skaitau „Liet. Balsą“ toliaus: „Kunigaikštis lietuvių delegatus... palankiai priėmęs ir... pažadėjęs... taja deklaraciją... komisijai įteikti“. Viskas, kaip iš gaidų, gerai žinomos nobodžių pasakelės. Vis tik pažadėjimais lietuviams nereikėtų pasitenkinti, bet pareikalauti, kad šis klausimas šiaip ar taip būtų kuogreičiausiai išrištas ir vyriausybės rezoliucija.

Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto pirmieji darbai.

Laikinas Lietuvos Valdomasis Komitetas įteikė ministerių pirmininkui kun. G. Lvovui tokį raštą:

1917 metų kovo 13 d. Lietuvių Tautos Taryba nusprendė sudaryti Laikinąjį Lietuvos Valdomąjį Komitetą.

1917 metų kovo 18 d. Lietuvių Tautos Tarybos įgaliojiniai piliečiai Valstybės Dūmos nariai M. Yčas, M. Januškevičius ir inžinierius B. Bielskis per Tamstą pranešė Laikinajai Vyriausybei, kad 1917 metų balandžio 20 d. Lietuvių Tautos Taryba sušaukė organizacinį Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto posėdį, kuris ir nusprendė:

Laikinąjį Lietuvos Valdomąjį Komitetą laikyti jau susidariusiu ir pradėti savo darbą tuo plotu, kurį nurodė Lietuvių Tautos Taryba 1917 metų kovo 13 d.

Svarstydamas iš eilės Lietuvos Valdomojo Komitetas balandžio 20 ir 26 d. pesėdžiuose nusprendė:

- 1) Pristatyti Laikinajai Vyriausybei, kad paskirtų Kauno gubernijos komisarių pilietį, prisiekusį advokatą Mykolą Šlezėvičių;
- 2) Pristatyti Laikinajai Vyriausybei, kad paskirtų Kauno apygardos teismo pirmininku pilietį, Čitos apygardos teismo narį Motiejų Čepą;
- 3) Pristatyti Laikinajai Vyriausybei, kad paskirtų Suvalkų apygardos teismo pirmininku pilietį, Novgorodo apygardos teismo narį Antaną Kriščiukaitį;
- 4) Pristatyti Laikinajai Vyriausybei, kad paskirtų Vilniaus teismo rūmų pirmininku pilietį, prisiekusį advokatą Petrą Leoną;
- 5) Pristatyti Laikinajai Vyriausybei, kad paskirtų Vilniaus mokslo apygardos globėju pilietį, gimnazijos direktorių Praną Mašiota, ir
- 6) Kadangi Lietuvos Valdomojo reikalas, remiamas demokratiniiais laisvais pamatais, atgimusios Rusijos paskelbtais, reikalauja neatidėdama pagerinimo, prašome Laikinąją Vyriausybę paskirti minėtuosius žmones.

II

1) Kadangi: a) Vilniaus apygardos teismo rūmų, be Vilniaus ir Kauno gubernijų, priklauso dar ir Gardino ir Minsko gubernijos, b) kad Vilniaus mokslo apygardos, be Vilniaus ir Kauno gubernijų, priklauso dar Vitebsko, Gardino, Minsko ir Mogilevo gubernijos, c) kad nelietuvių gyvenamas Vitebsko, Gardino, Minsko ir Mogilevo gubernijas Lietuvių Tautos Taryba išskiria iš Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto žinios, — iš Vilniaus apygardos teismo rūmų išskiria Gardino ir Minsko gubernijas, iš Vilniaus mokslo apygardos — Vitebsko, Gardino, Minsko ir Mogilevo gubernijas;

2) Suvalkų guberniją, kaip grynai lietuviška, turi būti priskirta prie Lietuvos.

3) Prašyti daikinąją Vyriausybę, kad išleistų įsakymą: a) Suvalkų guberniją išskirti iš Lenkų Valstybės su Visomis jos Valdymo šakomis, b) išskirti Gardino ir Minsko gubernijas iš Vilniaus apygardos teismo rūmų, c) išskirti Vitebsko, Gardino, Minsko ir Mogilevo gubernijas iš Vilniaus mokslo apygardos ir d) Vilniaus, Kauno, ir Suvalkų gubernijas pavesti Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto žiniai.

III

Apie tolimesnį Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto Veikimą praneš Laikinai Vyriausybei išrinktieji Laikinojo Lietuvos Valdomojo Komiteto įgaliojiniai piliečiai Valstybės Dūmos nariai M. Yčas, N. Fridmanas, M. Januškevičius ir inžinierius B. Bielskis. Pirmininkas baronas S. Šilingas. Sekretorius L. Noreika.

Rusijos skolos ir mūsų laisvė.

Daug balsų mūsų spaudoje pasigirdo apie mūsų tėvynės nepriklausomybę. Ar tai straipsnelių, ar tai nutarimų pavidalu tie balsai tvirtina kiekviename lie-

vyje visišką politikos laisvę. Kas gi mūsų nežino, jog Lietuvos ateitis džiaugiasi daug paties nuo karo pabaigos. Politikos konjunktūra, kuri tada bus simezgusi, ir spres mūsų tėvynės likimą. Tat, jeigu jau rimtai visi mes sirupinom apie igijimą politikos neiklausomybės, lai bus man leista trumdi paliešti vieną mūsų tėvynės įkuri-o sąlyga, kurią gali mums buvusieji gėjai patiekti.

Kuriam iš mūsų nežinoma, jog ekonominiai dar visą eilę metų, jau net iljus savistovybę, pareisma nuo sventaučių. Daug laiko praeis, iki atsiatydinsime sugriautąją šalį, iki įveia tvarką; netaip jau greit sugebėsma ir amerikiečių ir Rusijos lietuvių konizaciją sustiprinti lietuvių gaivalą usų tėvynėj. Na, ištisi metai, net dešimčiai praeis, ligi pakelsma užtenamai augštai ūkio kultūrą, iki išauginim dar tik tebedygstantią prekybą ir ramonę. Žodžiu, negreit pasiseks palti mūsų šalies gerovę lig to laipsnio, kokio mes matome išaugusią mažą Daniją, arba Olandiją. O vienok, id ir negreit, vis tiek stengsimės įkurti šiuos ir kitus mūsų tautos uždavimus. Žinome visi puikiai, jog mūsų šalis sunaikinta, jog nemaža jos gyventonugalabyta, jog daugelis jų ištremsvetimon jiems šalin. Taip pat niem nepaslaptis, kas per vieni tie, kure tokią nelaimę atsiuntė mūsų tėvynei. Dabar įsivaizdinkim sau, jog tie atys, kurie tiek žalos mums pridarė, ir pareikalautų, mums išsivaduojant, ontribucijos. O kad rusai gali lig to rieiti, tai neabejotinas dalykas. Kai arie ir iš mūsų laiko tai net, jeigu neormaliu dalyku, tai jau bent neišvenamu.

Kalbu apie Rusijos skolas, apie kulas Valdemaras („L. B.“ № 31) sako, girdi, „žinoma, nepriklausomai Lietuvai nemaža dalis tekstų pasiimti Rusijos skolų“. Gi ta dalis, pasibaigus kadi, siektų 1 milijardo rublių. Šitas klausimas gal kam ir perankstyvu parodytu; vienok del jo svarbos, ypač mes reikalaujant laisvės, jis turi būti eltas.

Sakoma, jog kartu gyvenusią, karti privalo ir bendras skolas nešti. Bet aris gi iš mūsų lietuvių savo noru veno su Rusija: ji mus pavėgė ir ji, gal ir kiti, dabar gali mums laisvės e duoti, bet gražinti. Tiesa, spaudė us ne demokratinės Rusijos minios, et tik imperijalinė Rusijos valdžia. O enok ir čia negi galima visai pateinti tos demokratinės minios, kurios vavai carą veik šventu laikė, kurios, pač liaudis, negi vertė caro jungą 1905 metais. Gi ir tas pats caratas nebuvo rusams svetimačių primestas negi kas kitas, kaip tik tie patys rudi išsirinko sau, pasibaigus Rjurikų nastijai, Mykolą Romanovą. Taigi, negus buvo rusų demokratinis sluosnių ir mūsų padėjimas iki revoliucio. Rusai patys kalti, kad jie sau iširinko Romanovus, kad šimtmečius juos urbino, kad tik dabar juos tenuvertė.

O ką gi paregėsim, jeigu grįšim rie tų pėdų, kurias paliko bėgdami iš Lietuvos rusai. Tiesa, ugnis ir kardas ovalė kiek nuo svetimų gaivalų mūsų dlelę; bet kokius gi baisius pėdsakus ereidamos kariuomenės paliko Lietuvoje. Jau nebeminint materijalinės žalos, kiek tai moralinio purvo paliko jie mūsų tėvynėje. Visur, kur tik ilgiau stotėjo kariuomenė, visur daugybę meraičių bei moterų virto paleistuvėmis. I kam nežinomos yra rusų tautos ypatybės. Tat rusų kariuomenės buvimo aisiai ir iš moralinės pusės mums lai kartas. Gi kas nežino mums piriau padarytųjų nuoskaudų. Kas mums lygins 40 metų mūsų spaudos draudimą, kursai, kaip kad rusams totorių ngas, didžiausią kultūros žalą padarė. as gi atlygins mums mūsų inteligencijos ištremimą, kuri, del duonos kashno riversta buvo keliaut Rusijon, dalimi et surusėjo. Kas gi sugebės atlyginti askutinių laikų mūsų tautos ir tikėjio persekiojimą. Ir kursai gi iš lietuvių, prisimines garšiąją Kražių skerdyą, gal ramia sąžine sutikti išmokėti kokią krūvą pinigų, kuri e metams, et šimtmečiui užgultų mūsų biudžetą. aip gi mes, nors truputį atsiminę apie

ateinančią kartą, galime ramiai, be jokiu net protestų, prisiimti šią duoklę. Mes, trys keturi milijonai, turėdami daugybę savų reikalų ir būdami kaip tik labai reikalingi materijalinės pašalpos, argi pakelsim ant savo nuolatinių pečių kas metai kokius 60 milijonų vien procentų už tą milijardą. Tautiečiai, rimtai pagalvokim, ar nėra mums tos skolos neprisiėmimas tai žūt-būt reikalias. Ne mes rusams, bet jie mums privalėtų išmokėti milijardą, žinoma, neskaityt atlyginimo karo nuostolių. Koki gi mums bus per gerovė, kad mūsų kaimietis trigubus mokės mokesnius ir keiks savąją valdžią. Prisiimsma Rusijos skolų dalį — iš niekur negausma kredito, ir sunku mums bus ir prisiesteigti mokyklų, ir nutiesti kelius, ir išpirkti žemes. Sugebėsma atsikratyti nuo Rusijos skolų, o suteiks mums svetintaučiai lengvesnio kredito ir atrasma greičiau lėšų, mažesniems mokesniams esant, įvykdinti neatidėtiniais mūsų tautos reikalams. Jeigu sakoma, kad igiję politikos laisvę, dar dešimtmečiais pareisma ekonominiai nuo kitų tautų, tai ar negausime mes net ištisus amžius vilkti ekonominį jungą, esant ant mūsų sprando toms nelemtomis skoloms.

J. Valiūnas.

Gdytojų lietuviams.

Norime paimti Lietuvos gyvenimą i savo rankas. Ir jau imame šitam darbui reikalinga visų mūsų inteligentinis ir materijalinis jėgų mobilizacija. Reikia dabar visiems galvoti, svarstyti, dirbti. Mes jau dabar turime detalingai žinoti, kaip gyvensime, ką veiksime sugrįžę po karo Lietuvon.

Šitie klausimai labai svarbūs. Jei valstietis nežinos, kaip jis sugrįžęs Lietuvon, atsisojos ant pelenų krūvos plikomomis rankomis, ims naują gyvenimą taisyti, — jis gali visiškai ir nebegrižti Lietuvon. Vienose gyvenimo srityse ta linkme daug jau padaryta ir daroma, pavyzdžiui, kooperacijos, kredito, prekybos ir t. t. Bet kitose srityse to darbo negirdėti. Negirdėti to darbo ir medicinos srityje.

Esmi toli nuo lietuvių gyvenamųjų centrų. Gal kas ir daroma. Gerai būtų, jei aš klysciau. Bet laikraščiuose neteko apie tai skaityti. Tuo tarpu medicinos srityje darbo bus mums nemaža. Žinoma, mes po Rusiją išbarstyti medikai negalime galutinai nustatyti, koki bus po karo sanitarinė Lietuvoje tvarka. Tatai pareina ne tiek ant Rusijos lietuvių, kiek ant Lietuvos gyventojų, ir ne tik ant medikų, bet ir ant visų piliečių. Bet toje srityje mes turime būti aktyvūs, ne pasyvūs.

Mūsų uždavinys turėtų būti, kad visi Lietuvos gyventojai pakankamai būtų medicinos pagalba aprūpinti, kad visokią medicinos pagalbą, visokių specialistų jie rastų čia pat Lietuvoje, o nebūtų priversti važinėti po užsienius gydysis; kad mes patys galėtumėm mokyti ir tobulintis savo krašte, senose ligoninėse, o nebūtumėm priversti įnamiauti po svetimas įstaigas, kitų užpakalyje stovėti.

Man rodosi, kad jau dabar mes turėtumėm pagalvoti del šių klausimų, kurie galutinai bus tik pačioje Lietuvoje išrišti:

1) Kaip organizuoti pirmoji pagalba nelaiminguose atsitikimuose, ligose, prie gimdymų; kas ir kokiomis sąlygomis ją suteikia?

2) Specialistų pagalba: kova su limpamosiomis ligomis, kurių po karo, reikia manyti, bus nemaža, bakterijologijos, serologijos laboratorijos; chemijos, mikroskopijos, higienos laboratorijos; chirurginės ligoninės, Rentgeno kabinetai; kurortai; visokios specialistų ambulatorijos. Kas visa tai darys ir kokiais pamatais, iš kur bus imti jėgos intelektualinės ir materijalinės?

3) Kaip aprūpinti visokie invalyda, nukentėjusieji nuo karo, nebegalintieji darbo dirbti?

Tuose klausimuose mes turime turėti aiškia savo nuomonę. Jei mes sugrįžtume Lietuvon po trejų metų karo be jokių dvasios tvarinių bagažo, nieko neišmokę, gėda būtų prieš pasilikusius Lietuvoje neapsakoma.

Jei, vis tai, ką pasakiau tiesa, reikia organizuoti rengimosi medicinos darbui. Geriausia gal būtų lietuvių gydytojų suvažiavimas ir sąjunga, bet tai sunku padaryti. Šiuo tarpu įvykdoma būtų anketa. Reikia surašyti visi lietuvių gydytojai, padaryti tarp jų anketa, kas kame mano gyventi, kuomet mokslą baigė, kurios sakos specialistas ir t. t. Apsipažinus su gydytojų minia, jei pasirodytų galima, reiktų imti medicinos laikraštis leisti, kurs, mano nuomone, senai jau mums reikalingas. Gerai būtų jau dabar lietuvių ligoninės organizuoti, idant jas paskui tiesiai Lietuvon perkeltumėm — vis darbas sparčiau eitų.

Daug dar gerų daiktų galėtumėm padaryti. Reikia mums tik organizuojamo centro, vadinamo „vykdomojo komiteto“. Gal geriausia būtų, jei anketa galėtų Tautos Taryba atlikti. Jai negalint, tatai galėtų padaryti studentų draugijos prie universitetų, nes joms paprastai visų filisterių adresai žinomi.

Norėčiau, kad lietuvių gydytojai atkreiptų savo akis į šituos dalykus ir nestumtų tų rūpesnių nuo savės, kad, girdi, kiti tai padarys. Tedaro kiekvienas, ką gali.

J. Žemgulyš.

Veik. armija, 4. V. 17.

Lietuvos lenkininkų žygis.

Lenkų laikraštis „Dziennik Petrogradzki“ № 1958 iš geguž. 21 d. įdėjo labai svarbų dokumentą, kuris aiškiai rodo, kad Lietuvos lenkininkai nesnaudžia ir varo savo agitaciją Lietuvos pražūčiai. Kada mes, skirstydami partijomis ir bardamies tarp savės, kad ir stengiamės, kad ir dedame visas pajėgas Lietuvos laisvės išgauti, bet vis dar neišgalime tinkamai pastatyti Lietuvos klausimo ir jos nepriklausomybės, Lietuvos lenkai tiesia savo gobšią ranką į Lietuvos laisvę ir stengias atndėti jai savo leteną. Minėtame lenkų laikraštyje išspaudžinta Vilniaus ir Lietuvos lenkų peticija, kurioje jie galistauja, kam Lietuva skiriama nuo Lenkų. Tai svarbus istorinis dokumentas, kuris aiškiai parodo, kokie geri yra Lietuvos piliečiai Lietuvos lenkai. Peticija buvo iš Vilniaus ir „Lietuvos provincijos“ Lenkų Valstybės Tarybai. Po ja esą keli tukstančiai parašų. Kad tas dokumentas nepalikyt nepastebėtas ir kad mums lietuviams jis būtų žinomas, mes jį išvertė iš lenkų kalbos spauzdiname „Lietuvių Balse“:

„Mes Lenkai, Vilniaus ir senosios Lenkų Rzečpospolitos (valstybės) rytų kraštų piliečiai, jaučiame didelę nuoskaudą, kuri yra padaryta mūsų kraštui, atkertant jį politikos ir administracijos susidūrimais nuo Lenkų Karalijos žemių ir išskiriant taip pat visus vokiečių kariuomenės paimtus plotus, Vyriausiojo Rytų Vado valdomus, vadinas Lietuvą ir Šuvalkų guberniją, iš tų žemių, kurias apima 1916 m. lapkričio 5 dienos aktas. Mūsų kraštas ir žmonės, kurie jame gyvena, turi bendrą prigimtį, bendrus kraujo ryšius ir bendrus medžiaginius reikalus. Be tikrųjų krašto gyventojų lietuvių ir gudų, didelė mūsų krašto dalis turi daugumą taip pat tikrų krašto gyventojų, tautybės ir kultūra lenkų, kurie patvirtino, kad jie yra lenkų tautos, tukstančiais išrodymų praeityje, patvirtino tat viešai ir dabar, kada vokiečių okupacijos vyresnybė 1916 m. darė žmonių sąrašus. Didžiausi praėjusių laikų prispaudimai ne tik negalėjo nustelbti lenkų tautybės nusijautimo tarp gyventojų, iš senovės lenkais laikomų, bet priešingai sukėlė tą nusijautimą tarp plačių minių, kurios atvirai sakosi lenkų tautos, o ne kurios kitos.

Gaivalingai išsiplėtojusi dideliuose krašto platuose lenkų mokykla, nežinrint visų sutinkamų sunkenybių, ne-

žiurint bendro vargo ir pailsimo, parodė tikruosius tų gyventojų troškimus. Vilniui, šalies sostinei, ne tik praeityje buvo didelė svarba lenkų tautos gyvenime, kaip lopšiu jios iškilniųjų sielų, bet ir dabar jis vienas yra iš miestų daugiausiai ir tikriausiai lenkų ir yra didelis atgimstančio lenkų tautinio gyvenimo židiny. Laikydami tikrybės, būdami stipriausiai įsitikine, kad mūsų kraštas gali plėtoties tiktai būdamas sujungtas su Lenkija, kreipiamės į Aukštąją Tarybą, karštai ir primygtinai prašydami imti kuogreičiausiai rūpintis, kad kraštas būtų prikergtas prie Lenkų Valstybės.“

— + —

Mūsų teatras.

Geguž. mėn. 9 dieną Polako kursų teatre buvo Dramos Muzikos Kuopos spektaklis. Vaidino Jasiukaičio dramą „Alkanus žmones“. Po vaidinimo buvo šokiai.

Nemaža teatro salė prisirinko kupina žmonių, daugiausia jaunimo. Sunku, žinoma, spėti, kas jį labiau viliojo eiti į teatrą — ar veikalo vaidinimas, ar šokiai, nes vakaruose be šokių kitą syk apsilanko visai maža (pavyzdžiui — Sasnausko koncertai). Jeigu kai kurie ejo į teatrą smagiai sau pasižokti, turėjo nenumatyto sau malonumo: pamatė gan įdomią dramą.

„Alkanų žmonių“ — tai vienišelis mūsų teatro literatūros veiklas, kuriame taip vaizdingai nupieštas neturtingų žmonių gyvenimas be jokių papuošaių.

Žiūrint į kurpio šeimos kas valandėlę vis didesnį kritimą į begalinį skurdą, klausant simpatingo Juozo teisingų pastebėjimų apie netikusį žmonių gyvenimo sutvarkymą, pasirodymas vargšų lindynėje išlepintų ponių ir ponų kapitalistų, vertelgos, policistų ect., matant jų sukietėjusias širdis, kuriose tragiškai bausis žmonių gyvenimas nesukelia nė vienos kibirkštėlės savo artimo meilės, — skaudu ir liudna darosi...

Baisus varge paskendusį žmonių dramos finalas be abejo teisingas — nusižudo, iš proto išeina, bet autorius būtų daug geriau padaręs, jeigu būtų parodęs kelią, kaip išbridus iš tos baisios klampynės.

Mūsų scenos mėgėjai vienu dalyku beveik visuomet nusideda: jie vaidina tik tol, kol kalba savo roles; pabaigia kalbėti — ir vaidinti nustoja. Ypač tat buvo pastebima balandžio 22 dieną spektaklyje.

Dramos Muzikos Kuopa paskutiniaus metais pasižymėjo savo afišų ir programų leidiniais, papuoštų puikiomis vinjetėmis lietuviško stiliaus.

P. V.

Nuolatinio lietuvių teatro klausimu.

Maskvos „Artistų Bendrovės“ iniciatyva gegužės 18 d. buvo sušauktas susirinkimas lietuvių teatro klausimui rišti „Artistų Bendrovės“ režisierius A. Sutkus įžangos žodyje nušvietė lietuvių teatro gimimo idėją, pačios tautos surastas teatrui formas, jo išsivystimą ir šiandieninio teatro dėsnius.

Išnagrinėjus tris teatro rūšis (valstybinį, privatinį ir visuomeninį), paaiškėjo, jog pirmutiniu du teatru tarnauja daugiau „Aukso Veršiui“, negu meno dievams, todėl lietuviams užvis labiau pageidaujamas visuomeninis nuolatinis teatras.

a) Toks teatras turės daugiau galės rūpintis lietuvių teatro meno kylimu, nes nuolatinio teatro artistai galės būti atsidavę vien tik savo darbui.

b) Jis sergės lietuvių teatro sceną nuo svetimos lietuvių teatro dvasiai įtakos, bus lietuvių meno rusanti „Amžina Ugnis“.

c) Jis bus sandėlis ir aukuras, ant kurio visa lietuvių tauta galės nešti

Rusų šone nieko ypatinga.
Kaukazo šone. Ak Babo kalno apy-

PETRAPILIS, Mikalojaus g. № 4